

Informationsblad från Läkemedelskommittén Region Jämtland Härjedalen

Jämtmedel

ÅRGÅNG 44 · NR 2 · NOVEMBER 2020

Innehåll

Ny ansökan utan motivering när läkemedel via licens är restnoterat.....	3
Tandvårdens läkemedel 2020–2021	4
I pandemins spår började vi tillverka rent vatten	5
Ändringar i receptföreskrifterna	6
Elektronisk receptförskrivning huvudregel från 1 oktober 2021	6
Ny receptblankett från 1 juli 2020.....	7
Söka på Ordinationsorsak - tips & trix i COSMIC	7
Biverkningsrapporteringen ökade under 2019.....	8

Läkemedelsenheten 2020

Karin Lindgren, läkemedelsstrateg

Kristina Seling, läkemedelsansvarig läkare,
ordförande Läkemedelskommittén

Ulrica Jonsson, apotekare

Maria Huss, apotekare, Stramaordförande

Emma Wedin, apotekare

Kerstin Lindström, apotekare

Malin Isaksson, apotekare

Madeleine Börjeflo, assistent

Lisa Wahlström, assistent

Anna Forzelius, läkemedelssamordnande
sjuksköterska

Carina Träskvik, läkemedelssamordnande
sjuksköterska

Rita Larsson, farmaceut

Anna Isberg, farmaceut

Annelie de Sinegube, farmaceut

Jämtmedel

Informationsblad från Läkemedelskommittén
Region Jämtland Härjedalen
www.regionjh.se/lakemedel
Redaktör: Maria Huss
Ansvarig utgivare: Kristina Seling
Omslagsfoto: Utsikt Frösön och Annersia,
foto Kristina Seling

Ny ansökan utan motivering när läkemedel via licens är restnoterat

När ett läkemedel på licens är restnoterat är det möjligt för apoteket att söka ny licens för ersättningsprodukt genom att referera till tidigare beviljad licens. Apotek kan göra detta utan att ny motivering sänds in till Läkemedelsverket.

När det finns en giltig licens har Läkemedelsverket bedömt att det finns ett medicinskt behov för läkemedlet till patienten/vårdenheten. Om inte just den läkemedelsprodukten kan tillhandahållas vid nästa uttag, kan apotek skicka in ny ansökan på en ersättande läkemedelsprodukt utan ny motivering från förskrivaren.

Apotek som ansöker om licens ska säkerställa att ansökan gäller den läkemedelsprodukt som ska beställas hem och expedieras. Apoteket ska informera förskrivaren innan byte av läkemedelsprodukt om det inte redan finns en lokal överenskommelse om byte, men ny motivering behövs oftast inte.

Utbytbarhet är inte bedömd

Läkemedelsverket gör inte någon utbytbarhetsbedömning. Innehållet i produkter från olika företag, med godkännanden i olika länder kan skilja sig åt. Förskrivaren ska veta vilken läkemedelsprodukt som patienten får ut på licens.

Ange läkemedelsprodukt genom Sök produkt i KLAS.

Vid en ansökan om ny licens är det särskilt viktigt att göra ett aktivt val när det gäller läkemedelsprodukt. Ange produkt genom "Sök produkt" om det är möjligt.

Källa: Läkemedelsverket
Anna Forzelius, läkemedelssamordnande
sjuksköterska

Tandvårdens läkemedel 2020–2021

Tandvårdens läkemedel är en rekommendationsbok avseende läkemedel inom tandvården framtagen genom ett samarbete mellan 19 av landets regioner. Maria Wermelin från Region Jämtland Härjedalen är delaktig i antibiotikaavsnittet. Denna bok har till syfte att fungera som stöd och hjälp i behandlingssituationen. Det som skrivs är inte heltäckande inom alla områden utan önskar man djupare information får man gå vidare till andra källor. I boken ges förslag på ytterligare informationskanaler.

Första delen av boken innehåller terapispecifika rekommendationer avseende behandlingsalternativ och läkemedelsval. Därefter kommer en uppslagsdel med mera övergripande frågor av allmänt intresse. Sist i boken finns ett avsnitt med gällande regler och författningar.

Nyheter och stycken som vill framhållas är:

- Generellt i boken används nu ordet fluorid.
- Kapitlet om parodontologi är uppdaterat med ny klassificering och nomenklatur.
- Kapitel smärta betonar att morfin är det preparat vi ska använda vid svår smärta. Kodein (tex Citodon) är inte rekommenderat alls och har helt tagits bort från boken.
 - Tänk på att barn och äldre har annorlunda läkemedelsomsättning än friska vuxna. Det finns separata kapitel som handlar om detta.
- Glöm inte att rapportera misstänkta biverkningar till Läkemedelsverket.
- Vi kan inte nog poängtera att vi ska vara restriktiva med antibiotika. Även en engångsdos förändrar normalfloran under lång tid.
- Juli 2020 kom en ny receptförfattning som ersätter HSLF-FS 2016:34, vilken hänvisas till i boken.

Källa: Tandvårdens läkemedel 2020–2021
Anna Forzelius, läkemedelssamordnande
sjuksköterska

I pandemins spår började vi tillverka rent vatten

Ganska tidigt i pandemin började varor ta slut som en konsekvens av hamstring, vi minns alla hur butikshyllor gapade tomma både i dagligvaruhandeln och apoteket. En annan situation som uppstått var bristen på sterilt vatten. Att vatten kan sitta i våra brunnar och vattenmagasin känner vi alla till. Men vem kunde tro att regionen skulle vara tvungna att ersätta det sterila vattnet på något sätt. Men att sterilt vatten till sjukvården sällan har någon tidigare någonsin upplevt – förrän nu i coronatider. Vi fick information om att det kunde uppstå en bristsituation på sterilt vatten i påse. Vattnet används bl.a till befuktarna i våra respiratorer och höglödesgrimmor för att undvika uttorkning av luftvägarna. Vi fick inte tag på sterilt vatten och fick information att andra regioner startade produktion av rent vatten. Vi fick tag på deras rutin och insåg att lösningen fanns i vårt närområde – närmare bestämt på dialysavdelningen. Dialysen har en vattenreningsanläggning som producerar stora mängder rent, så kallad RO-vatten (reversed osmosis) som används vid dialysbehandling. En tekniker på MTA gjorde snabbt en specialkoppling så att vi på ett säkert och hygieniskt sätt kan tappa vatten på tomma och sterila infusionspåsar. Vi tog fram instruktioner om hur fyllningen ska ske. Mikrobiologen har hjälpt oss med kvalitetskontrollen så att vi inte har en mikrobiologisk kontamination som är oacceptabel (enligt Europeiska Farmakopén får vatten för inhalation innehålla ganska stora mängder bakterier – vi har egna och avsevärt striktare krav). En av förklaringarna till att vi på relativt kort tid kunde åstadkomma denna lösning är de korta vägarna till kontakter vi har på olika håll på ett relativt litet sjukhus. Med korta beslutsvägar och snabbfotade medarbetare som varit beredda att göra någonting helt

annat än ordinarie arbetsuppgifter, har vi kunnat bidra till att lösa akuta bristsituationer som uppstått som en följd av Covid 19-pandemin. Vi hann nu aldrig börja tömma upp det rena vattnet innan vi fick tillgång till köpevattnet igen men något vi märkt är att det varit väldigt lätt att samarbeta, och att det funnits en stor vilja att bidra till dessa lösningar. Det gäller alla kollegor runt om i regionerna men kanske främst medarbetarna på IVA, dialysen, MTA och mikrobiologen som varit engagerade i våra nya tillverkningsuppdrag samt otroligt snabba beslut av regionpolitikerna.

Ett stort tack till er alla!

Anna Forzelius, läkemedelssamordnande
sjuksköterska

Ändringar i receptföreskrifterna

På grund av uppskjutandet av Nationella läkemedelslistan gör Läkemedelsverket vissa ändringar i de nya receptföreskrifterna.

Den 1 juli 2020 träder Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2019:32) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit i kraft. På grund av att införandet av Nationella läkemedelslistan (NLL) skjuts upp har Läkemedelsverket beslutat att senarelägga ikraftträdandet av vissa bestämmelser i föreskrifterna.

Nedan följer en kort sammanställning av vilka förändringar av regelverket som träder i kraft vilka datum.

1 juli 2020

De nya receptföreskrifterna (HSLF-FS 2019:32) träder i kraft, vilket bland annat innebär följande:

- Vissa delar av receptexpedieringen måste göras av farmaceut
- Patientens samtliga elektroniska recept ska beaktas vid expediering
- Nya blanketter för recept och telefonrecept blir giltiga

- Telefonrecept är giltiga 14 dagar
- Överföring av recept till människa via fax är inte längre tillåtet

15 april 2021

- Krav på att spara batchnummer vid expediering av veterinärmedicinska läkemedel

1 maj 2021

- Nationella läkemedelslistan (NLL) tas i bruk
- Apotek ska inte överföra elektroniska recept till pappersblankett
- Apotek ska omvandla pappersrecept till elektroniska recept
- Information om utlämnade läkemedel ska beaktas vid expediering
- Krav på förskrivare och apotek att använda nya receptblanketter

1 oktober 2021

- Elektronisk förskrivning blir huvudregel

Anna Forzelius, läkemedelssamordnande
sjuksköterska

Elektronisk receptförskrivning huvudregel från 1 oktober 2021

Den 1 oktober 2021 blir elektronisk förskrivning huvudregel (få undantag) vid utfärdande av recept till människa. Elektronisk förskrivning kommer att vara huvudregel även vid förskrivning som görs utanför en ordinarie arbetsplats och kommer alltså att gälla till exempel pensionerade förskrivare och vid så kallad fritidsförskrivning. Från och med 1 maj 2021 ska apotek omvandla recept som är förskrivna på receptblankett till e-recept innan receptet

expedieras. Det kommer alltså inte längre att vara valfritt för patienten att ha elektroniska recept. Syftet är att så mycket information som möjligt om en patients förskrivna och uthämtade läkemedel ska finnas samlad i Nationella läkemedelslistan.

Anna Forzelius, läkemedelssamordnande
sjuksköterska

Ny receptblankett från 1 juli 2020

1 juli 2020 togs en ny receptblankett i bruk för förskrivning till människa. Den nya blanketten ska användas vid förskrivning av alla läkemedel, även särskilda läkemedel. Blanketten är anpassad till de nya uppgifterna om läkemedelsförmån som ska anges på receptet. Mer information om detta i förra numret av Jämtmedel (Nr 1, juni 2020).

Fram till och med 30 april 2021 får den gamla receptblanketterna användas för förskrivning parallellt med den nya blanketten. Företaget som vi beställer receptblanketter från har ännu inte bytt ut sina, så avvakta med att beställ hem nya.

Källa: Läkemedelverket
Anna Forzelius, läkemedelssamordnande
sjuksköterska

Söka på Ordinationsorsak – tips & trix i COSMIC

Vid ordination i Nyfliken i Läkemedelsmodulen går det även att söka på Ordinationsorsak, inte bara mallnamnet.

Vid många träffar är tipset att sedan filtrera på tex styrka eller del av mallnamnet.

Maria Huss, apotekare

Läkemedelslista Utdelningsvy Receptöversikt Vaccinationslista Nutritionsprodukter Förbrukningsartiklar Dosförskrivningar Ny...

Sök efter på Fritextsök: Filtrea träfflista:

Sökresultat: 42 Mallar

Mallnamn	Ordinationsorsak	Dosering				
Bisoprolol 1,25 mg tabl; 1x1tv (Emconcor CHF)	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 1 tv				
Bisoprolol 10 mg tabl; 1x1tv (Emconcor, Bisocard)	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 1 tv				
Bisoprolol 2,5 mg tabl; 1x1tv (hjärtsvikt, Emconcor CHF)	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 1 tv				
Bisoprolol 5 mg tabl måldos 1x1tv (Emconcor, Bisocard) Hjärtsvikt / Förmaksflimmer	Mot hjärtsvikt/förmaksflimmer och högt blodtryck	1 tablett x 1 tv				
Bisoprolol 5 mg tabl upptrappning 0,5x1 (Emconcor, Bisocard) Hjärtsvikt	Mot hjärtsvikt och högt blodtryck	0,5 tablett x ...				
Candesartan 16 mg tabl måldos 1x1tv (kandesartan; Atacand) Hjärtsvikt	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 1 tv				
Candesartan 4 mg tabl; 1x1tv (START för upptrappning, kandesartan, Atacand)	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 1 tv				
Candesartan 8 mg tabl måldos 1x1tv (kandesartan; Atacand) Hjärtsvikt	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 1 tv				
Candesartan 8 mg tabl upptrappning (kandesartan; Atacand) Hjärtsvikt	Mot hjärtsvikt	0,5 tablett x ...				
Carvedilol 12,5 mg tabl; 1x2tv (hjärtsvikt, carvedilol, Kredex)	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 2 tv				
Carvedilol 25 mg tabl; 1x2tv (hjärtsvikt, carvedilol, Kredex)	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 2 tv				
Carvedilol 6,25 mg tabl; 1x2tv (hjärtsvikt, carvedilol, Kredex)	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 2 tv				
Digoxin 0,13 mg tabl 1x1tv	För hjärtat vid hjärtsvikt och förmaksflimmer	1 tablett x 1 tv				
Enalapril 10 mg tabl; 1x2 tabl (Renitec)	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 2 tv				
Enalapril 2,5 mg tabl; 1x2 tv	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 1 tv				
Enalapril 5 mg tabl; 1x2 tabl (upptrappning, öppenvård)	Mot hjärtsvikt	1 tablett x 1 i...				

Biverkningsrapporteringen ökade under 2019

Antalet biverkningsrapporter för humanläkemedel ökade med 46 procent jämfört med 2018. Det visar Läkemedelsverkets årsrapport för biverkningar. Ökningen beror till viss del på utökat samarbete med Giftinformationscentralen kring biverkningsrapportering i samband med överdosering.

Enligt föreskriften ska samtliga misstänkta biverkningar rapporteras.

Det är särskilt viktigt att rapportera allvarliga och/eller okända biverkningar eller de som tycks öka i frekvens. Man bör även vara extra observant på biverkningar av nya läkemedel. Som allvarlig biverkan räknas orsak till sjukhusvård, förlängd sjukhusvård och död.

I kommande version av COSMIC R8.2.05 (som beräknas införas 5e december) kommer en ny funktion – Biverkningsöversikt. Denna ger, precis som namnet avslöjar, en översikt över rapporterade biverkningar för patientens aktuella läkemedel. Ni som är bekanta med Pascal kommer känna igen funktionen. En direktlänk till Läkemedelsverkets biverkningsrapportering finns även i översta högra hörnet (se bild).

Källa: Läkemedelverket
Anna Forzelius, läkemedelssamordnande
sjuksköterska

The screenshot shows the COSMIC patient interface. The 'Biverkningsöversikt' window is open, displaying a table of adverse reactions for the patient's current medications. The table has columns for frequency: VANLIGA, MINDRE VANLIGA, SÄLLSYNTA, and INGEN KÄND FREKvens. The medications listed are Klyx 1mg/ml+250mg/ml, Microlax, and Trombyl 75 mg. A red circle highlights the 'Rapportera biverkningar' button in the top right corner of the window.

Sök	Vanliga	Mindre vanliga	Sällsynta	Ingen känd frekvens
Klyx 1mg/ml+250mg/ml				
Generell				
GI				Knipsmärtor och illamående kan inte uteslutas.
Hud				Enstaka fall av nässel-feber har rapporterats.
Immunsystemet				Enstaka fall av anafylaktiska reaktioner (såsom blodtrycksfall och andningssvårigheter) har rapporterats.
Microlax				
Generell				
GI				Buksmärta, anorektalt obehag.
Immunsystemet				Överkänslighetsreaktioner (urtikaria); enstaka fall av anafylaktiska reaktioner inkluderande hypotension, bronkospasm och Quinckes ödem har rapporterats.
Trombyl 75 mg				
Generell				
Allmänna		Allergiska reaktioner (urtikaria, rinit, astma).		
Blod	Ökad blödningsbenägenhet.			